

УДК: 351.741+347.73

Ю.І. Пивовар, к.ю.н., доцент кафедри економіко-правових дисциплін НАВС;

Р.А. Воробйов, ад'юнкт кафедри економіко-правових дисциплін НАВС

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ БЮДЖЕТНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ МВС УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретичні засади змісту бюджетно-правового статусу Міністерства внутрішніх справ України як головного розпорядника бюджетних коштів. Особливу увагу приділено визначенню основних елементів змісту бюджетно-правового статусу головних розпорядників бюджетних коштів.

Ключові слова: *бюджетна діяльність, бюджетно-правовий статус, головний розпорядник бюджетних коштів.*

В статье исследованы теоретические основы содержания бюджетно-правового статуса Министерства внутренних дел Украины как главного распорядителя бюджетных средств. Особое внимание уделено определению основных элементов содержания бюджетно-правового статуса главных распорядителей бюджетных средств.

Ключевые слова: *бюджетная деятельность, бюджетно-правовой статус, главный распорядитель бюджетных средств.*

In article explored theoretical bases contentses budgetary-legal status Ministry of Internal Affairs of Ukraine as the main of the manager of the budgetary funds. Emphases is spared determination main element contentses budgetary-legal status main managers of the budgetary funds.

The Keywords: *budgetary activity, budgetary-legal status, main manager of the budgetary funds.*

Актуальність. Економічні, політичні й соціальні зміни, що відбуваються в Україні вимагають адекватних змін в системі виконавчої влади, яка зокрема представлена органами внутрішніх справ. Розробка науково обґрунтованої стратегії бюджетної політики за участю центральних органів державної влади, у тому числі МВС України, наразі є вкрай необхідною. Адже це зумовлено насамперед тим, що інтереси держави у сфері забезпечення правопорядку вимагають розробки й прийняття нормативних положень, що визначають форми й методи управління органами внутрішніх справ в умовах обмежених фінансово-економічних, кадрових та інших ресурсних можливостей. Саме тому для МВС України важливою є проблема суттєвого підвищення ефективності використання бюджетних коштів, що виділяються на організацію боротьби зі злочинністю, охорону громадського порядку й забезпечення суспільної безпеки.

Наукова розробленість проблематики. Правове положення Міністерства внутрішніх справ України в бюджетному процесі регулюються нормами сучасного бюджетного права, яке базується на досягненнях в галузі фінансового, адміністративного, конституційного права, у розвиток яких значний внесок зробили українські вчені: Л.К. Воронова, О.П. Гетьманець, Н.К. Ісаєва, А.А. Коваленко, О.А. Кузьменко, Н.Ю. Пришва, В.Д. Чернадчук, А.Г. Чубенко, І.П. Устинова та ін. Теоретичні дослідження і досягнення українських вчених нерозривно пов'язані з науковими розробками і працями російських вчених-юристів: В.В. Бесчеревних, О.В. Болтінової, О.М. Горбуновой, Т.С. Єрмакової, М.В. Карасьової, А.А. Руденка, Н.І. Хімічевої та інших.

Мета статті — на основі аналізу наукових розробок з фінансового, бюджетного, адміністративного права визначити елементи змісту бюджетно-правового статусу МВС України як головного розпорядника бюджетних коштів та сформулювати дефініцію поняття цього статусу.

Основними завданнями роботи, вирішення яких дозволить досягти означеної мети дослідження є: здійснення аналізу поглядів вчених щодо визначення поняття таких категорій як

“бюджетна діяльність”, “орган виконавчої влади”, аргументувати позицію автора, що МВС України є суб’єктом бюджетної діяльності; вивчити наукові підходи вчених суміжних галузевих наук щодо визначення елементів змісту правового статусу, бюджетно-правового статусу загалом та розпорядників бюджетних коштів зокрема.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до положень Бюджетного кодексу України Міністерство внутрішніх справ України в особі Міністра має статус головного розпорядника бюджетних коштів. Крім того, такий статус МВС України закріплений відомчою класифікацією видатків Державного бюджету України, що затверджена Міністром внутрішніх справ України на підставі Закону про Державний бюджет на відповідний рік.

Згідно з БК України головними розпорядниками бюджетних коштів є – бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до ст. 22 БК України Кодексу отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень (ст. 2 БК України) [1].

Характерною ознакою розпорядників бюджетних коштів, у т.ч. головних розпорядників бюджетних коштів, є здійснення ними бюджетної діяльності, що слугує основною підставою віднесення їх до числа суб’єктів бюджетного права. Їх участь в бюджетних правовідносинах здійснюється від власного імені і є обов’язковою [2, с. 31]. До того ж, вони не лише можуть, а й зобов’язані брати участь в бюджетних правовідносинах, бути їх суб’єктами, оскільки це покладається на них перш за все Конституцією України, а також законодавчими актами [3, с. 34].

Статусне закріплення суб’єктів бюджетного права в якості ГРБК знаходить своє відображення виключно у межах бюджетного процесу.

Отже, Міністерству внутрішніх справ України як учаснику бюджетного процесу в статусі ГРБК характерні наступні ознаки: є суб’єктом бюджетних правовідносин; здійснює бюджетну діяльність; його участь в бюджетних правовідносинах здійснюється від власного імені і є обов’язковою.

Водночас, основною умовою (підставою) набуття певною особою можливості стати учасником бюджетного процесу, реалізувати суб’єктивні права та обов’язки в ньому, є здатність такої особи володіти цими правами й обов’язками, тобто володіти відповідною правоздатністю, мати відповідний правовий статус.

Відповідно, при дослідженні фінансової (бюджетної) діяльності МВС України, як суб’єкта бюджетного права, необхідним завданням постає виявлення особливостей бюджетно-правового статусу цього органу влади.

Сучасна юридична література характеризується широким розмаїттям підходів розуміння терміну “правовий статус”. Погоджуючись з А.І. Сиротою варто зауважити, що незважаючи на різні підходи до вивчення даного явища, різницю у поглядах на поняття цього юридичного феномену, усі автори єдині в тому, що правовий статус будь-якого суб’єкта правових відносин є відображенням і закріпленням у праві його реального, фактичного становища у системі суспільних відносин” [4, с. 109]. Отже, в загальному розумінні правовий статус – це регламентоване нормами права існуюче становище об’єкта в певній системі [5, с. 51].

Загалом у правовій науці статус прийнято поділяти на загальний, галузевий і спеціальний [6, с. 170]. Зокрема, галузевий статус характеризує особливості прав та обов’язків суб’єктів стосовно певної сфери суспільних відносин. Він конкретизує загальний статус нормами галузевого законодавства. Фінансово-правовий статус є різновидом галузевого статусу поряд з адміністративно-правовим, цивільно-правовим тощо. Стосовно бюджетно-правового статусу, то враховуючи поділ фінансового права на окремі інститути, до яких належить і бюджетне право, що вирізняється з поміж інших специфічним предметом, колом суб’єктів та ін., необхідно говорити про його підгалузевий характер, поряд з податковим, валютним статусами тощо.

Відповідно до наведеного поділу правового статусу бюджетно-правовий статус МВС України, як головного розпорядника бюджетних коштів, є спеціальним. Останній визначають через сукупність прав і обов’язків, що конкретизують та доповнюють загальні права й обов’язки

стосовно різних осіб, які мають різне службове, сімейне та інше становище [7, с. 186].

Попри наявні вітчизняні монографічні дослідження та окремі публікації з проблем бюджетного права, за попереднім їх аналізом, можна категорично стверджувати про нерозробленість категорії “бюджетно-правовий статус”. Більшою мірою цю інституцію вивчено російськими фахівцями (Ю.А. Крохіна [8], Н.М. Жадобіна [9]), відповідні праці яких присвячені дослідженню правового статусу окремих суб'єктів бюджетного права з урахуванням особливостей національного російського бюджетного устрою, бюджетної політики, бюджетних правовідносин, законодавства.

Для з'ясування поняття та структури змісту бюджетно-правового статусу МВС України видається раціональним послугоуватись науковою позицією О.Ю. Бакаєвої, яка вважає, що основу змісту фінансово-правового статусу становить фінансова діяльність конкретних органів [10, с. 95]. Відповідно, у нашому випадку, логічно правильним буде розглядати бюджетно-правовий статус через призму аналізу його підгрунтя бюджетної діяльності МВС України.

На жаль, категорія “бюджетна діяльність” так само як і бюджетно-правовий статус, у науці фінансового (бюджетного) права є малодослідженою. Найбільш ґрунтовними вважаємо лише декілька підходів з формулювання дефініції цієї категорії. Зокрема, це визначення вітчизняних вчених: В.Д. Чернадчука, який бюджетну діяльність пропонує розуміти як сферу виникнення і розвитку бюджетних відносин, а також вид юридичної діяльності називає видом публічної діяльності, що здійснюється за допомогою спеціальних юридичних дій, операцій, засобів та способів, спрямована на вирішення суспільних та державних завдань і функцій, а також задоволення публічних і приватних потреб та інтересів [11, с. 23]; О.А. Музика-Стефанчук, яка трактує бюджетну діяльність як “... цілеспрямований вплив органів державної влади та органів місцевого самоврядування на бюджетні відносини, тобто на відносини у галузі формування, розподілу та використання бюджетів і пов'язаних із ними публічних фондів коштів для реалізації їх функцій і публічних завдань” [12]. Репрезентативними також видаються точки зору з цієї проблеми таких російських науковців як Ю.А. Крохіної, яка розглядає бюджетну діяльність як діяльність з акумулювання, розподілу і використання централізованих грошових (бюджетних) фондів [13, с. 78–79] та А.М. Балтіної — як структуруючий фактор, що поєднує елементи бюджетної системи в єдине ціле шляхом руху грошових потоків у вигляді доходів і видатків бюджетів [14, с. 64].

Не применшуючи наукового значення висновків відомих правників-фінансистів щодо бюджетної діяльності, нашою позицією є консолідація з підходом молодого науковця М.О. Єрмакова, який пропонує, на нашу думку, найбільш точне та характерне для органів державної влади визначення поняття бюджетної діяльності, а саме як дії органів публічної влади щодо встановлення нормативів розподілу між бюджетами доходів від надходжень, що є джерелами формування доходів бюджетів бюджетної системи України, встановлення видаткових зобов'язань, планування бюджетних доходів та видатків на наступний фінансовий рік і плановий період, виконання бюджету за доходами та видатками, а також з кредитування й фінансування бюджету [15, с. 70].

Базуючись на даному визначенні та ураховуючи, що МВС України чинним бюджетним законодавством віднесено до головних розпорядників бюджетних коштів, можна стверджувати що цей орган державної влади є суб'єктом бюджетної діяльності, оскільки виступає безпосереднім учасником здійснення таких складових бюджетної діяльності як: а) формування доходів бюджету (наприклад, при забезпеченні надходжень до державного та місцевих бюджетів від сплати адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, що накладаються органами (посадовими особами) Державної автомобільної інспекції МВС України [16]); б) планування та реалізації видатків бюджету (зокрема, МВС України організовує та забезпечує складання проекту кошторису та бюджетного запиту і подає їх Міністерству фінансів України; розробляє проекти порядків використання коштів державного бюджету за бюджетними програмами; забезпечує ефективне, результативне і цільове

використання бюджетних коштів (ст. 22 БК України) [1]).

Разом з тим зазначимо, що МВС України є юридичною особою публічного права. У науковій літературі до юридичних осіб публічного права відносять органи державної влади, органи місцевого самоврядування тощо, які мають на меті державні інтереси, тобто визнані державою і забезпечені правом інтереси соціальної спільноти, задоволення яких слугує не-одмінною умовою і гарантією її існування та розвитку [17, с. 9].

Загальноприйнятим є факт приналежності МВС України до органів державної виконавчої влади, у зв'язку з чим йому притаманні всі ознаки останніх. В адміністративно-правовій науці під органом виконавчої влади визначається *організація, яка є частиною державного апарату, має певну компетенцію, структуру, територіальний масштаб діяльності, утворюється в порядку, встановленому законом або іншим правовим актом, володіє певними методами работ, наділена повноваженнями виступати за дорученням держави, покликана в порядку виконавчої діяльності здійснювати керівництво економікою, соціально-культурним будівництвом і адміністративно-політичною діяльністю* [18]. На наш погляд, таке визначення містить найбільш суттєві ознаки органів виконавчої влади.

Нині, ми можемо констатувати відсутність якісного нормативно-правового визначення державного органу виконавчої влади. Однак, Конституція України фіксує відокремленість державних органів виконавчої влади від органів публічної влади інших видів. Це досягнуто в тексті Конституції України шляхом використання узагальнюючого для всіх органів держави терміна “органи державної влади” (ст. 5 Конституції України), а також виділення серед останніх таких видів, як “органи законодавчої, виконавчої та судової влади” (ст. 6 Конституції України). Про наявність системи органів виконавчої влади в Україні засвідчує Розділ VI Конституції України під назвою “Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади”, зокрема норма частини першої ст. 113 Конституції України проголошує: “Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади” [19].

Варто зауважити, що розуміння бюджетно-правового статусу МВС України тісно пов'язане з визначенням його правового статусу (як юридичної особи публічного права та органу державної виконавчої влади) у інших галузях права. Зокрема, в конституційному праві конституційно-правовий статус органу виконавчої влади України — це встановлене нормами конституційного права України положення органу виконавчої влади в системі суспільних відносин і суб'єктів права, яке характеризується особливостями його компетенції, правосуб'єктності, принципів організації та діяльності, гарантій, організаційно-правових та правових форм і юридичної відповідальності [20, с. 92].

У науці адміністративного права адміністративно-правовий статус юридичної особи характеризується найчастіше сукупністю передбачених законами, підзаконними нормативно-правовими актами та установчими документами прав і обов'язків юридичної особи у сфері державного управління, а також адміністративною відповідальністю юридичної особи [21, с. 40].

Водночас вважаємо, що поняття бюджетно-правового статусу МВС України можливо сформулювати через визначення змісту цього статусу. При цьому слід констатувати неозначеність підходів до визначення структурних елементів правового статусу органу виконавчої влади вченими-адміністративістами. Так, І.Л. Бачило елементами правового статусу державних органів називає правомочність і відповідальність [22, с. 56]. Б.М. Лазарев вважав, що правовий статус передбачає відповіді на такі питання: органом якого рівня є даний орган (центральний, місцевий або між територіальний); до якого виду органів належить за змістом своєї діяльності (орган влади, орган управління, орган правосуддя тощо); яке офіційне найменування даного органу; хто його утворює, формує особовий склад; кому він підпорядкований, підзвітний, підконтрольний і перед ким; хто може скасовувати, призупиняти, змінювати і опротестовувати його акти; яка компетенція органу; хто йому підпорядкований, підзвітний, підконтрольний, чи

акти він може скасовувати, призупиняти, змінювати і опротестовувати тощо; яку юридичну силу мають акти даного органу; які джерела фінансування; чи має орган права юридичної особи [23, с. 124]. Ю.А. Тихомиров до елементів правового статусу державних органів відносить: мету; порядок утворення і функціонування державних органів; основні завдання; форми відносин з іншими ланками державного апарату [24, с. 119].

Більш обґрунтованим й таким, що знайшов порівняно більшу підтримку серед науковців, вважаємо підхід до розуміння адміністративно-правового статусу юридичних осіб, обраний Д.М. Бахрахом, який зазначає, що адміністративно-правовий статус державного органу складається з трьох блоків: 1) цільового, який визначає норми про цілі (мету), завдання та функції діяльності; 2) організаційно-структурного, який утворюють правові приписи, що регламентують порядок утворення, реорганізації, ліквідації органу, його структуру, лінійну і функціональну підпорядкованість; 3) компетенції як сукупності владних повноважень і підвідомості [25, с. 85]. Подібну точку зору поділяють інші провідні вчені, зокрема: В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко та інші.

Хоча більшість науковці і наполягають на позиції першорядності адміністративно-правового статусу відносно правового статусу інших галузей права, вбачаємо метою логічно правильним проаналізувати структуру змісту правового статусу саме в фінансовому праві.

Загальний огляд фінансово-правової літератури дозволяє стверджувати про незавершеність процесу визначення складових елементів фінансово-правового статусу суб'єктів права. При дослідженні фінансово-правового статусу різних суб'єктів фінансового права науковці порізно визначають кількість та види таких елементів. В результаті узагальнення можна навести такий їх перелік: 1) правоздатність; 2) дієздатність; 3) загальні права, обов'язки і повноваження; 4) законні інтереси [26, с. 348]; 5) компетенція в процесі здійснення фінансової діяльності (мета, предмет і відання, об'єкти впливу, власне повноваження); 6) форми і методи, за допомогою яких вона реалізується, а також 3) систему гарантій їх фінансової діяльності [10, с. 96]; 7) завдання і функції суб'єктів у галузі фінансів; 8) відповідальність [27, с. 56].

У певній мірі увагу дослідників з бюджетного права зайняли дослідження щодо визначення елементів бюджетно-правового статусу. Водночас зауважимо на незначній кількості відповідних праць. До того ж наголосимо, що вивчення означеного питання з боку українських науковців не проводились. Натомість можна навести погляди деяких російських вчених на вирішення питання визначення структури бюджетно-правового статусу. Зокрема, професор Ю.А. Крохіна елементами бюджетно-правового статусу держави визначає такі: 1) цілі, завдання і функції; 2) правові засади утворення суб'єкта; 3) предмети відання суб'єктів; 4) права, обов'язки і відповідальність; 5) правовий режим управління відповідним суб'єктом [8, с. 21–26]. Пізніше Н.М.Жадобіна, досліджуючи бюджетно-правовий статус муніципальних утворень пропонує аналізувати такі елементи статусу: 1) предмети відання і повноваження муніципального утворення в бюджетній сфері; 2) гарантії реалізації бюджетних повноважень муніципального утворення; 3) відповідальність за їх неналежну реалізацію [9, с. 136].

Такі позиції фахівців хоча є не єдиними в теорії фінансового права, однак видаються найбільш обґрунтованими і такими, що можуть слугувати підґрунтям визначення бюджетно-правового статусу МВС України.

Ураховуючи, що МВС України бюджетним законодавством віднесено до категорії головних розпорядників бюджетних коштів, які у свою чергу є одним із видів розпорядників бюджетних коштів, наступним етапом дослідження є визначення елементів правового статусу розпорядників бюджетних коштів у цілому. В результаті аналізу літературних джерел з означеної проблематики ми дійшли висновку про вузькість кола відповідних досліджень. При цьому обґрунтованими і науково цінними видаються лише декілька. Так, Н.Я. Якимчук переконливо пропонує визначати характеризуючими елементами правового положення розпорядників бюджетних коштів в

системі суспільних відносин наступні: 1) принципи правового статусу; 2) законний інтерес; 3) права та обов'язки; 4) повноваження; 5) гарантії; 6) правові обмеження; 7) функції та завдання; 8) засади відповідальності; 9) бюджетну правосуб'єктність [3, с. 99]. При дослідженні фінансово-правового статусу головних розпорядників коштів Федерального бюджету РФ російський вчений А.А. Руденко пропонує розглядати його структуру у вигляді наступних складових [28, с. 43]: 1) цільовий блок, який включає в себе цілі та завдання фінансової діяльності головних розпорядників коштів Федерального бюджету; 2) структурно-організаційний блок, що складається з форм і методів фінансової діяльності головних розпорядників коштів Федерального бюджету; 3) компетенційний блок, що включає повноваження (права і обов'язки), які складають основний зміст фінансово-правового статусу головних розпорядників коштів, а також функції головних розпорядників коштів Федерального бюджету в процесі здійснення фінансової діяльності; 4) гарантії як елемент фінансово-правового статусу; 5) відповідальність головних розпорядників коштів Федерального бюджету.

Останній наведений підхід, на нашу думку, є методологічно правильним, що дозволяє повною мірою охопити весь спектр характеристик бюджетно-правового статусу конкретного суб'єкта бюджетно-правових відносин.

Базуючись на поглядах вчених, які пропонують групувати елементи правового статусу у блоки, варто розглядати правовий статус не тільки як сукупність елементів, а як юридичну конструкцію з визначеною структурою, що безумовно сприяє поглибленому розумінню даного правового феномену.

Висновки. В результаті узагальнення наведених у роботі теоретично-методологічних положень вчених щодо визначення поняття та змісту правового статусу ми дійшли таких висновків:

1. Єдиний теоретичний підхід щодо визначення поняття правового статусу, фінансово-правового статусу, бюджетно-правового статусу відсутній. Типовим підходом є розкриття цих категорій шляхом перерахування їх структурних елементів.

2. Формування бюджетно-правового статусу МВС України в бюджетному процесі визначається його роллю в цьому процесі в якості головного розпорядника бюджетних коштів.

3. Бюджетно-правовий статус МВС України, як головного розпорядника бюджетних коштів, є різновидом підгалузевого та спеціального статусів.

4. Визначення категорії "бюджетно-правовий статус МВС України" тісно пов'язане з розумінням правового статусу МВС України у інших галузях права (цивільного, конституційного, адміністративного тощо).

5. Під бюджетно-правовим статусом МВС України, як головного розпорядника бюджетних коштів, пропонуємо розуміти систему закріплених у нормативно-правових актах ознак, які визначають його роль, місце та призначення у системі бюджетних правовідносин, вказують на його відмінність від інших суб'єктів та порядок взаємовідносин між ними.

6. Структура правового статусу, фінансово-правового статусу, бюджетно-правового статусу в теоретичному розумінні характеризується багатоманітністю поглядів до визначення її елементів.

7. Елементи спеціального бюджетно-правового статусу МВС України, як головного розпорядника бюджетних коштів, ґрунтуються на відповідних елементах його загального (вихідного) статусу (юридичної особи публічного права, органу виконавчої влади, бюджетної установи, головного розпорядника бюджетних коштів).

8. Структуру бюджетно-правового статусу МВС України, як головного розпорядника бюджетних коштів, складають такі групи елементів: а) цільовий (цілі, завдання бюджетної діяльності); б) структурно-організаційний блок (форми й методи бюджетної діяльності); в) компетенційний блок (правосуб'єктність, повноваження, функції МВС України як головного розпорядника бюджетних коштів в процесі здійснення бюджетної діяльності); г) гарантії; д) норми бюджетного права; е) відповідальність МВС України як головного розпорядника бюджетних коштів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2010. — № 50—51. — Ст. 572.
2. Бюджетное право : Учеб. Пособие [для вузов] [Н.Д.Єриашвили, О. В. Староверова, Д. А. Ремиханова и др.]; под. ред. проф. А. М. Никитина. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001. — 463 с.
3. Якимчук Н. Я. Розпорядники бюджетних коштів: система та правовий статус : [монографія] / Н. Я. Якимчук. — Чернівці : Видавництво Чернівецького національного університету, 2009. — 647 с.
4. Сирота А. І. Деякі проблеми удосконалення правового статусу органів державного управління / А. І. Сирота // Теоретичні та практичні проблеми становлення правової держави в Україні : матеріали доповідей і тези виступів наукової конференції. — Чернівці, 1995. — Вип.2. — С. 108—110.
5. Руководители исполкомов : правовой статус и организация работы [Текст] / отв. ред. В. С. Основин. — М. : Юрид. лит., 1977. — 152 с.
6. Бит-Шабо И. Б. Бюджетные учреждения как субъекты финансового права : дисс. на соиск. уч. степ. канд. юрид. наук : 12.00.14 / Инесса Витальевна Бит-Шабо. — Саратов, 2004. — 189 с.
7. Витрук Н. В. Основы теории правового положения личности в социалистическом обществе / Н. В. Витрук. — М. : Наука, 1979. — 229 с.
8. Крохина Ю. А. Вопросы бюджетно-правового статуса Российской Федерации / Ю. А. Крохина // Право и политика. — 2001. — № 6. — С. 20—26.
9. Жадобина Н. Н. Бюджетно-правовой статус муниципального образования и его структура / Н. Н. Жадобина // Правовая политика и правовая жизнь. — 2003. — № 1. — С. 135—141.
10. Бакаева О. Ю. Содержание категории «финансово-правовой статус» (на примере таможенных органов) / О. Ю. Бакаева // Государство и право. — 2006. — № 1. — С. 95—99.
11. Чернадчук В. Д. Поняття та сутність бюджетних відносин / В. Д. Чернадчук // Підприємництво, Господарство. Право. — 2005 (листопад). — № 11. — С. 21—24.
12. Музыка-Стефанчук О. А. Про бюджетну діяльність органів публічної влади / О. А. Музыка-Стефанчук // Современное состояние и перспективы развития финансового права : [Международная интернет-конференция] — Режим доступу : <http://ndi-fp.asta.edu.ua/conf/index.php?PHPSESSID=6f35ad6b6c11f5fd0bb36c72e17cf1ffb&topic=61.msg102#msg102>.
13. Крохина Ю. А. Бюджетное право и российский федерализм : [Монография] / Ю. А. Крохина. — М. : Норма, 2002. — 455 с.
14. Балтина А. М. Развитие пространственно-функциональной структуры бюджетной системы / А. М. Балтина // Вестник Оренбургского государственного университета. — 2010. — № 5 (111) / май. — С. 63—67.
15. Єрмаков М. О. Поняття та зміст бюджетної діяльності в сучасному фінансовому праві / М. О. Єрмаков // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2011. № 1 (74). С. 62-71.
16. Про затвердження Порядку взаємодії між органами Державного казначейства України та органами Міністерства внутрішніх справ України в процесі казначейського обслуговування бюджетних коштів : наказ Державного казначейства України, Міністерства внутрішніх справ України від 30.11.2010 № 536/448 // Офіційний вісник України. — 31.12.2010. — 2010. — № 99. — Стор. 69. — Ст. 3536.
17. Борисова В. І. Юридична особа — універсально-правова форма участі організації у цивільному обороті / В. І. Борисова // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. — 2003. — Вип. 2. — С. 8—10.
18. Адміністративне право України : [Підручник] / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко та ін. ; За ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2005. — 544 с.
19. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України Законом України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. // Відомості Верховної Ради України. — 23.07.1996. — 1996. — № 30. — Стаття 141.
20. Чичурлій С. О. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади України : дис... канд. юрид. наук : 12.00.02 / С. О. Чичурлій. — К., 2008. — 214 с.
21. Старилів Ю. Н. Курс общего административного права : [в 3 т. Т. 1. История. Наука. Предмет. Нормы. Субъекты] / Ю. Н. Старилів. — М. : Норма, 2002. — 728 с.

22. Бачило И. П. Функции органов управления: Правовые проблемы оформления и реализации / И. П. Бачило. — М. : Юрид. лит., 1976. — 198 с.
23. Лазарев Б. М. Компетенция органов управления: Правовые проблемы оформления и реализации / Б. М. Лазарев. — М. : Юрид. лит-ра, 1972. — 280 с.
24. Тихомиров Ю. А. Управление делами общества: Субъекты и объекты управления в социалистическом обществе / Ю. А. Тихомиров. — М. : Мысль, 1984. — 223 с.
25. Бахрах Д. Н. Административное право : [учеб. для вузов] / Д. Н. Бахрах. — М. : БЕК, 1996. — 368 с.
26. Соболев А. В. Понятие финансово-правового статуса государственных и муниципальных учреждений / А. В. Соболев // Весник ВГУ [Серия права]. — 2009. — № 2. — С. 335—349.
27. Семчик О. О. Держава як суб'єкт фінансового права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ольга Олександрівна Семчик. — К., 2009. — 232 с.
28. Руденко А. А. Финансово-правовой статус главных и иных распорядителей средств Федерального бюджета как участников бюджетного процесса : дисс. на соискание научной степени канд. юрид. наук : 12.00.14 / А. А. Руденко. — Саратов, 2008. — 203 с.

УДК 347.963

С.О. Марченкова, магістр права, помічник прокурора
Суворівського району Херсонської області

МЕЖИ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРОРА В УКРАЇНІ

В статті на основі аналізу діючого законодавства та думок на цю проблематику вчених-юристів визначенні межі адміністративно-правового статусу прокурора, як єдність його обов'язків і прав у сукупності із правосуб'єктністю, а також спеціальними дисциплінарними заходами, що застосовуються до нього за неналежне виконання покладених завдань.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, прокурор, правосуб'єктність, межі, права, обов'язки, завдання.

В статье на основе анализа действующего законодательства и взглядов на эту проблематику ученых-юристов определены границы административно-правового статуса прокурора, как единство его обязанностей и прав в совокупности с правосубъектностью, а также специальными дисциплинарными мерами, которые применяются к нему за ненадлежащее исполнение возложенных задач.

Ключевые слова: административно-правовой статус, прокурор, правосубъектность, границы, права, обязанности, задачи.

On the basis of analysis of current legislation and opinions on this problem scientists lawyers defining boundaries of administrative and legal status of the prosecutor, as the unity of its obligations and rights combined with legal personality, and special disciplinary measures applied to him for an inappropriate assigned tasks.

Keywords: administrative and legal status, attorney, legal, limits, rights, responsibilities, tasks.

Постановка проблеми. Становлення в Україні правової держави та громадянського суспільства не можливе без точного і неухильного додержання і правильного застосування законів. Провідне місце у цій сфері серед правоохоронних органів займає Прокуратура України, основною посадовою особою якої є прокурор.